

אתגרי האתיקה והרווחיות בעולם העסקים עד 2020 - יעקב קורי

על רקע המשבר העולמי בעולם העסקים, הנובע רובו ככולו מכשלים אתיים, יש מקום לבדוק את אתגרי האתיקה והרווחיות בעולם העסקים הישראלי לשנים הקרובות לקראת שנת 2020.

אני מציע לאמץ את עיקרי הספר שלי "סוגיות נבחרות באתיקה עסקית ובאחריות חברתית" אשר ישמשו קו מנחה לעמידה באתגרים על פי העקרונות הבאים:

שחברות יראו ברווחיות תנאי הכרחי לקיומן אך לא את תכלית קיומן.

שיקברו קבורת חמור את עקרון מקסום הרווח הגורם בהכרח למקסום הסיכון ומקסום עושק מחזיקי העניין.

ששם המשחק יהיה איתנות פיננסית, עם מינוף סביר, לא של פי 10 כמו של כמה מאילי ההון שלנו או של פי 100 כמו בלימן ברדרס ובקרנות גידור.

שהדיווחים הפיננסיים יהיו אמיתיים ושקופים ושבמקום להוציא עשרות מיליונים על מנת להתחמק מחוקי סרביינס אוקסלי יוצאו מיליונים על מנת להטמיע את האתיקה בחברה.

שעורכי הדין האמונים על תכנון מס "כחוק" יהיו מובטלים כי כל החברות ישלמו את מלוא המס וישתכנעו כי הן צריכות להוות המקור העיקרי לשלטון החוק וביעור הפשע, חיזוק הצבא, החינוך והבריאות.

שכל קרנות הפנסיה וההשתלמות יצאו מהבורסה ומי שבכל זאת ירצה להשקיע בבורסה ישקיע רק בקרנות אתיות.

שהדירקטורים החיצוניים יהיו גם עצמאיים וידאגו לאינטרסים של כל מחזיקי העניין בחברה.

שיקום מכון לאתיקה שיתן רייטינג אתי לכל החברות, בעלי השליטה והמנהלים הבכירים ושעובדי המכון יהיו בעלי רקורד אתי ללא רבב, כך שלא יקרו תופעות שחברות אשר קיבלו רייטינג של AAA יקרו בגלל עושק אתי.

שהאינטרנט יהווה את הכלי האתי האולטימטיבי שיבטיח שקיפות מלאה, ימנע שימוש לרעה במידע פנים ויאפשר תקשורת גלויה בין כל מחזיקי העניין בחברה.

ששיתוף פעולה, איזון והרמוניה יתפסו את מקום עקרון הכרעת היריב בכל מחיר ואת התחרותיות נטולת העכבות.

שחברות לא יתחרו ביניהן מי תהיה יותר אגרסיבית בשיווק שלוח רסן, בפרסומת מטעה ובהונאת הלקוחות, אלא יתחרו מי תשרת טוב יותר את לקוחותיה, בלי לשים מכשול בפני עיוור, תוך אספקת מוצרים טובים במחיר סביר.

שהמודלים שלנו לחיקוי יהיו ג'רי גרינפילד מבן אנד ג'ריס, וורן באפט או פול הוקן ולא קן ליי מאנרון או מנהלי לימן ברדרס, בר סטרנס ו-AIG.

שהמבחן להצלחה לא יהיה גודל הארנק אלא גדולת האיש.

שהמנהל האידיאלי ינהיג את חברתו בצורה סמכותית, דמוקרטית ואנושית ולא באכזריות חסרת רגישות.

שנילחם בתופעות של הטרדה מינית, אפליה על בסיס מין גזע וגיל, נפוטיזם ושכל חברה תתייחס בהגינות לעובדיה.

שפערי השכר בין בעל השכר הגבוה ביותר לבעל השכר הנמוך ביותר בחברה לא יהיו גבוהים מ- 30:1.

שאיכות הסביבה בחיפה תהיה כמו בקופנהגן ולא כמו בנפולי ושחברות הכימיקלים בישראל ישקיעו במניעת הזיהום האקולוגי כמו שהן משקיעות במפעליהן בהולנד ובמדינות הנאורות.

שישראל תעלה מהדירוג ה- 33 במדד האתיקה העולמי של TI לעשר המדינות המובילות, שנדמה לשווייץ ולא לניגריה, ושהממונים על חקיקת ואכיפת חוקי איכות הסביבה לא יעברו לעבוד בחברות המזהמות ביותר.

שחברות ואילי הון לא יצאו ידי חובה בתרומה לאחריות חברתית של חצי אחוז מהרווח הנקי אלא ישיגו את 99% הנותרים של הרווח בצורה אתית, ביושר ובשקיפות.

שהשלטון לא יהיה ניאו ליברלי או סוציאלי דמוקרטי כי אם ניאו חברתי וחסיד הדרך השלישית של ג'וזף שטיגליץ, הדוגלת באיזון בין השוק החופשי ורמה מסויימת של רגולציה ממשלתית.

שהפוליטיקאי המוצלח לא יהיה אחד הגר בדירה של 40 מיליון שקל במגדל יוקרתי או בעל בית תחת חקירה ברחוב כרמייה, כשכמעט כל חייהם היו עובדי ציבור, אלא פוליטיקאי הגר בצריף בירושלים כבן צבי או ברחובות כקציר.

שמורשת גנדי תהיה זו של גנדי המקורי, ההודי, עם הצניעות, הענווה והאחוה.

שינותק הקשר הגורדי בין הון ושלטון, שהפוליטיקאים יהיו מחוברים אל העם ולא אל 19 המשפחות, שפקידי האוצר ישאפו לעשות לביתם בשירות המדינה בכל חייהם ולא יראו בשירות מסדרון המוביל אל שירות אילי ההון.

שיתגשם חזונו של מילטון פרידמן להיעלמות האחריות החברתית כיעד של חברות וחזונו של הניאו ליברלים לצמצום מדינת הרווחה, כי אם כל החברות יתנהגו בצורה אתית לא יהיה צורך בתרומותיהן ובסיוע ממשלתי.

שהחברה הישראלית לא תעריך פושטי רגל שהערימו על נושיהם, עברייני מס שהצליחו להערים על השלטונות, בעלי שליטה שעשקו את בעלי מניות המיעוט, אלא את האזרחים המרובעים המשלמים מס ומחזירים את חובותיהם.

שעברייני הצוורון הלבן ישבו בבית הסוהר עשרים שנה, בלי עסקות טיעון, כופר ושוחד סמוי או גלוי, ושהשופטים לא יהיו רחמנים כלפי בנקאים, אילי הון או עובדי ציבור מושחתים המיוצגים על ידי צמרת עורכי הדין.

שהחברה תוקיע כל מי שמפגר בתשלומים לספקים ולעובדים, כל מי שמעסיק בסיטונות עובדי קבלן, כל מי שמונע מעובדים להתאגד על מנת לשפר את תנאיהם.

שהחברה תעודד ותרים על נס מתריעים כנגד שחיתות, עושק מחזיקי העניין ופושעים אתיים.

שישראל תאבד את בכורתה כמובילה בפער החברתי במדינות המפותחות ותגיע לרמה של שבדיה שבה כמחצית מהתושבים נמנים על המעמד הבינוני. כי דמוקרטיה לא מתמצה בבחירות כל 3 שנים כי אם ברווחת כל תושביה.

שאנחנו הציבור הרחב, ניקח את עצמנו בידיים, נפעל כחוק ובצורה אתית אך בצורה מושכלת, כך שנשקיע רק בחברות אתיות, נרכוש רק בחברות אתיות, נעבוד בחברות אתיות ונקבל רק חברות אתיות לקהילה.

שלא נשאף לקפיטלזים או חשבונאות יצירתיים כי אם למחקר ופיתוח יצירתי בתחומי ההיי טק, האנרגיה הנקיה והתעשיות המסורתיות, ושתהיה לנו אסטרטגיה אתית הוליסטית.

שאיכות ומצוינות לא יהיו נחלתם של מרובעים הרוצים להיטיב עם החברה במקום עם עצמם ועם בעלי השליטה.

שתקני האתיקה, הקודים האתיים והדיבורים על אתיקה לא יהיו עלי תאנה כי אם תכלית הקיום של החברה.

שלא תהיה יותר הטיית מכרזים, הבטחת משרות לאנשי שלומנו, סחבת בבתי המשפט, כך שנפעל בתשתית אתית.

שנחזור למקורות בכך שלא נעשה לאחר מה שלא היינו רוצים שיעשו לנו, שנפעל באיזון, במתינות ולא בקיצוניות, שעקרון האוניברסליות יפעל על כולנו ויהיה אותו דין ואותה התייחסות לכל אחד מהאזרחים במדינה.

שהשיפור המשמעותי שקרה בתחום הצרכנות, האיכות, הבריאות והחינוך בשישים השנה האחרונות יקרה גם בתחום האתיקה עד שנת 2020, כי זאת הערובה להמשך השגשוג של המדינה, אם אנחנו חפצי חיים.